

แนวทางการคัดเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาสมอง

ระดับปฐมวัย

สารบัญ

หน้า

แนวทางคัดเลือกสื่อการเรียนรู้แบบ Brain – based Learning	3
แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว	16
แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านศิลปะ และการสร้างสรรค์	20
แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา	24
แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิด	28
แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ	32
รายการหนังสือที่คัดเลือกใช้สำหรับโรงเรียนต้นแบบ BBL ระดับชั้นอนุบาล	37
รายชื่อสื่อการเรียนรู้ที่คัดเลือกใช้สำหรับโรงเรียนต้นแบบ BBL ระดับชั้นอนุบาล	45

Brain based Learning

เนื้อหา ที่เสนอต้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

มีตัวอย่างรูปภาพที่แสดงให้เห็นว่าสัมพันธ์กับชีวิตและสังคม

ไม่เสนอเนื้อหาที่เป็นข้อมูลโดดๆ (Rote facts)

ขนุน

แนวทางคัดเลือกสื่อการเรียนรู้แบบ **Brain - based Learning**

มีลักษณะเป็นแผน
(Well-plan step)
ที่สอน ชี้แนะ นำทาง
ไปสู่การมีความรู้ ทักษะ
ความชำนาญใน
สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

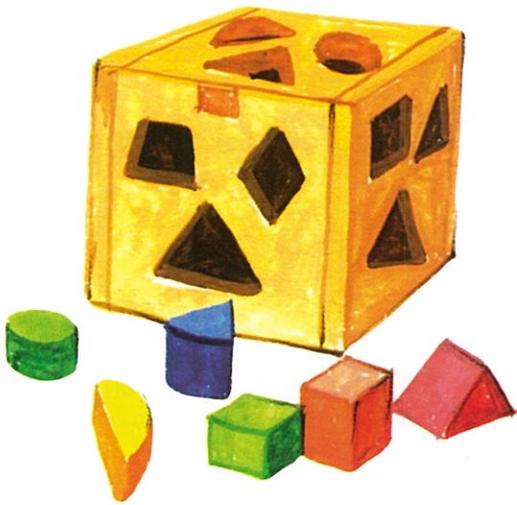
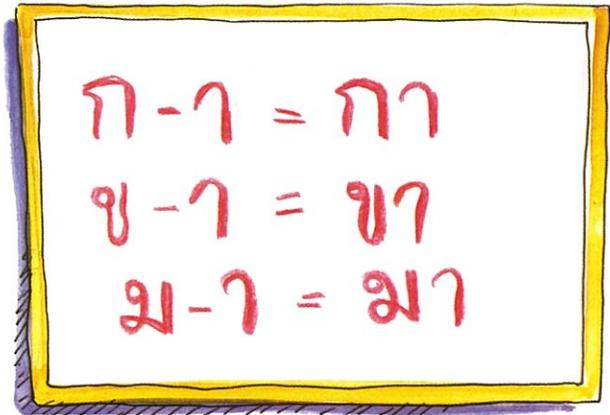

โดยสอดคล้องกับพัฒนาการของสมองและร่างกาย

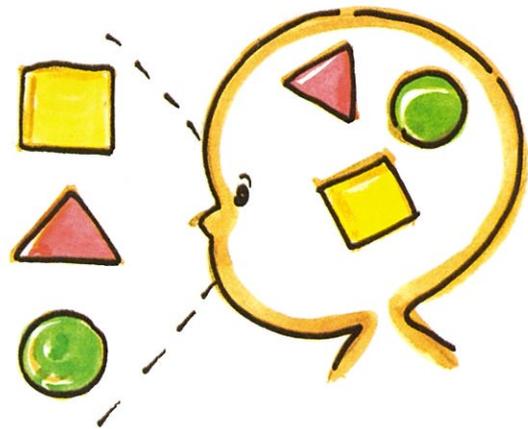
เนื้อหา

ที่เสนอต้องจำลองกระบวนการเรียนรู้ของสมอง
(Brain process simulation) ในเรื่องนั้นๆ

เช่น นำเสนอเป็นลักษณะ
pattern คือมีแก่นหลักของ
กระบวนการที่มีลักษณะซ้ำๆ

พร้อมกับมีความหลากหลาย
(Variations) ทับซ้อนอยู่เพื่อให้
สอดคล้องกับการทำงานของสมอง
ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจดจำ
ในเรื่องราวที่เรียน

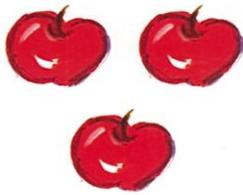
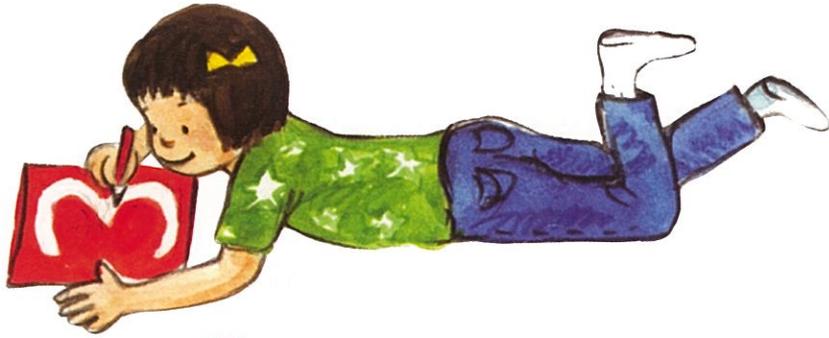

นำเสนอ สิ่งนามธรรมอย่างเป็นรูปธรรม
กล่าวคือ นำเสนอภาพ แผนที่ แผนภูมิ
และ/หรือภาพจำลองความเข้าใจ
(Graphic organizer) แบบต่างๆ
ที่สอดคล้องกับเนื้อหา

และเชื่อได้ว่าจะช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหา
และความเชื่อมโยงของเรื่องราวได้
อย่างเป็นรูปธรรม

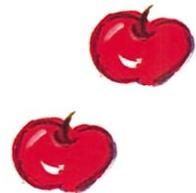

ต้องเสนอให้ผู้เรียนเห็นได้อย่างชัดเจนว่า
ชุดความรู้ ทฤษฎี ชุดความเข้าใจ ที่กำลังเรียนรู้นั้น
เหมือนหรือแตกต่างกับชุดความรู้ ทฤษฎี
หรือชุดความเข้าใจ (Schema) เดิม
ที่ผู้เรียนมีอยู่อย่างไร

ในที่สุดต้องสามารถยกระดับ
ชุดความรู้ ชุดความคิด
ชุดความเข้าใจ
ของผู้เรียนให้สูงขึ้น

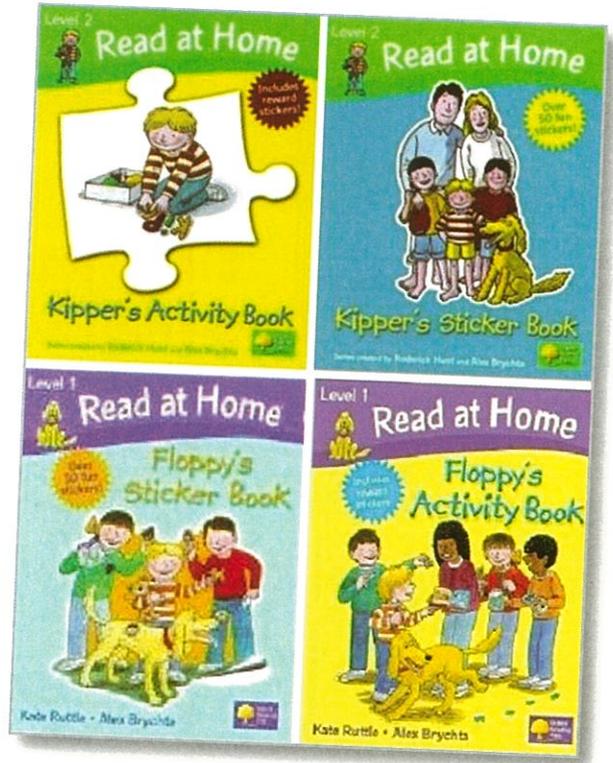

เสนอกิจกรรม และกระบวนการที่โปร่ง

ที่เชื่อได้ว่าจะนำผู้เรียนก้าวไปสู่

จุดหมายของการเรียนรู้

เพิ่มขึ้นได้โดยง่าย

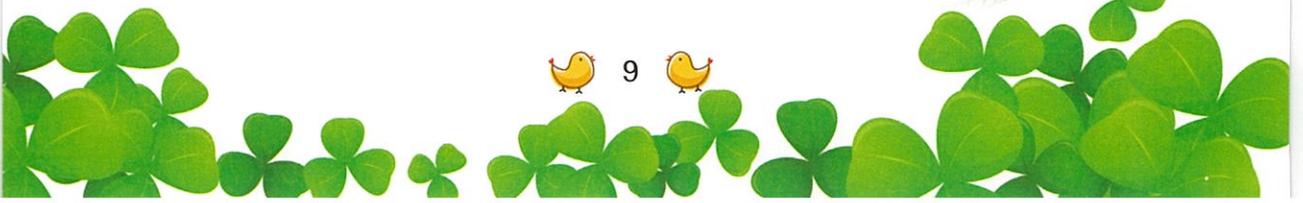
โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสามารถ
กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและ
กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมนั้น
(มี Competitive motivation)

นำเด็กเข้าสู่สถานการณ์จำลอง (Situation simulation)

เพื่อสร้างจินตนาการ
ให้สมองเชื่อมโยงความคิด
ความเข้าใจ

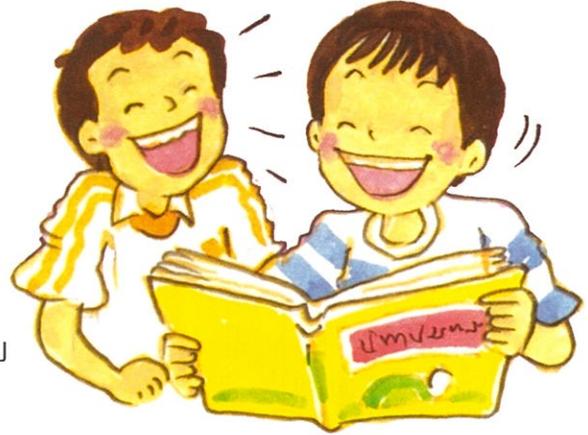
ตั้งคำถามโต้ตอบกับ
ความเป็นไปได้ทั้งปวงของเนื้อหา
หรือเรื่องราวที่เรียนรู้ผู้นั้น

ต้องนำเสนอให้สนุก หรือท้าทาย (challenge)

ซึ่งจะนำไปให้สมองเกิดความสนใจ
ในเรื่องที่เรียนรู้นั้น

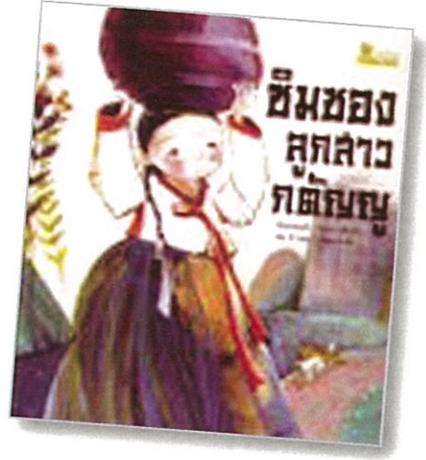

การนำเสนอในลักษณะนี้
เป็นการใช้หลักการของสมองเกี่ยวกับ
Selective attention สมองสนใจ
ต่อสิ่งใด หมายถึง สมองเริ่มกระบวนการที่จะ
หาความหมาย (Search for meaning)
ในสิ่งที่สมองเองเลือกที่จะเรียนรู้
(Selecting for the attention)

และสิ่งๆ นั้นถือว่ามีลักษณะที่
ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่สูงกว่า
(Competitive motivation)
สิ่งอื่นๆ และจะกระตุ้นให้มี
การเรียนรู้ต่อไปจนบรรลุ
เป้าหมาย

หนังสือที่ใช้เรียนในเรื่องภาษาไทย
ท้องถิ่นและประเทศ เน้นปลูกฝังวิถีคิด และ
จิตสำนึกที่ต้องการให้รู้จัก
ทำความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และ
ค่อยๆ เข้าใจโลกและความซับซ้อน
ที่มีอยู่ในโลก

โดยตระหนักว่า
สำหรับเด็กเล็ก การเข้าใจ
ดังกล่าวนี้ไม่ใช่กระบวนการ
ด้านเหตุผลล้วนๆ แต่มาจากการ
การบ่มเพาะประสบการณ์
ด้านความรู้สึกและอารมณ์
อีกทางหนึ่ง

หนังสือ ที่เกี่ยวข้องกับสังคม
ต้องมีลักษณะเด่นของชาติ และ
ความหลากหลายของชาติพันธุ์

ด้วยความตระหนักว่าเด็ก
ควรได้รับการปลูกฝังจิตใจและ
บุคลิกภาพ เพื่อสืบทอดมรดก
วัฒนธรรมของชาติ

ขณะเดียวกัน
เตรียมความคิดเด็ก
เพื่อให้คุ้นเคย เข้าใจความคิด
และแนวทางดำเนินชีวิต
ของชาติพันธุ์ และ
ชนชาติอื่นๆ ในโลก

หลัก 5 ข ที่ใช้ในการเลือกสื่อที่สอดคล้อง กับการพัฒนาสมอง

1. ข – เชื่อมโยง

สื่อที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของสมองจะต้องมีเรื่องราวเชื่อมโยงกับชีวิตและประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ เพื่อให้เกิดการต่อยอดความรู้ใหม่ เชื่อมโยงเข้ากับวงจรเดิมที่มีอยู่ในสมอง ไม่ว่าจะเป็นภาพที่เคยเห็น เสียงที่เคยได้ยิน จังหวะและสัมผัสที่เคยคุ้น เหล่านี้จะช่วยให้การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่เป็นเรื่องที่ยากเย็น และน่าเบื่อหน่ายจนเกินไป

2. ข – ช่างวัย

สื่อที่เลือกมาจะต้องเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก เด็กเล็กยังไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่ เป็นนามธรรมได้ดีนัก ดังนั้น การสื่อถึงสิ่งที่ เป็นนามธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู จึงต้องใช้สิ่งที่ เป็นรูปธรรม เข้ามาช่วย เช่น การใช้ตัวอย่างตัวละคร ในนิทาน

3. **ช - ชวน** สื่อที่ดึงดูดเด็กเข้าหา

จูงนำไปสู่ความเป็นคนรักการอ่านได้
จะต้องมีลักษณะ ชวนชม ชวนฟัง
ชวนจับต้อง ชวนติดตาม เช่น มีภาพสวย
มีถ้อยคำที่ไพเราะ เป็นบทคล้องจอง
มีรูปเล่มเหมาะสม มีเรื่องราวสนุกสนาน
เราให้ต้องการรู้ต่อไป

4. **ช - ช่วย**

สื่อเพื่อการเรียนรู้ที่ดีต้องมีลักษณะที่
เอื้อให้ผู้เรียนสามารถติดตามขั้นตอน
ไปจนจบได้โดยง่าย อาจมีจังหวะก้าวกระโดด
หรือทำท่าย่อยบ้าง แต่ต้องไม่มากหรือยาก
จนทำให้ผู้เรียนท้อถอย แต่ช่วยยกระดับ
ความรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้นจากเดิมได้ และ
จะต้องเอื้อต่อผู้สอนที่จะนำไปต่อยอด
กระบวนการและบูรณาการกับ
เรื่องราวอื่นๆ ได้

5. ช - ชาติ

สื่อการเรียนรู้ควรมีส่วนช่วยปลูกฝัง
ความเป็นตัวตนให้กับเด็กตั้งแต่เล็ก

ไม่ว่าจะเป็นคุณธรรม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม
ประวัติศาสตร์ สังคม ผู้คน เพื่อให้เด็กเห็นถึง
ลักษณะเด่นของชนชาติ และเกิดความภาคภูมิใจ
ในตนเอง เมื่อเติบโตขึ้นจึงจะสามารถเข้าใจ
และเลือกรับวัฒนธรรมอื่นๆ ในโลกได้
อย่างเหมาะสม

แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว

เด็กในวัยอนุบาล (2 1/2 - 6 ปี)
ระบบการรับสัมผัสและการเคลื่อนไหว
กำลังพัฒนาดีขึ้นเรื่อยๆ กิจกรรมที่ส่งเสริม
พัฒนาการด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
ของเด็กอาจแบ่งเป็น

1. กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหว
โดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่
(Gross motor skill) ซึ่งมีทั้งแบบ
เคลื่อนที่ เช่น การวิ่ง กระโดด ปีนป่าย
ฯลฯ และอยู่กับที่ เช่น การงอตัว
หมุนตัว บิดตัว โยกตัว ฯลฯ

2. กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหว
โดยใช้กล้ามเนื้อละเอียด
(Fine motor skill) เน้นที่การใช้มือ
ตา และการประสานกันของมือและตา
เช่น การเขียน การวาด การร้อย
การเล่นหุ่นมือ การแต่งตัวตุ๊กตา
การต่อบล็อก ฯลฯ

สื่อที่เลือกใช้จึงต้องสอดคล้องและครอบคลุมกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น
ตัวอย่าง เช่น

เครื่องเล่นสนาม

1. บาร์โหน (ถ้ามีต้นไม้ใหญ่ที่ปลอดภัย
ควรอนุญาตให้เด็กได้ลองปีนป่าย
และห้อยโหนบ้าง)
2. ราวทรงตัว (จะใช้วัสดุธรรมชาติ
เช่น ตอไม้ หรือไม้หมอนรถไฟ
มาเรียงต่อกันริมทางเดินก็ได้)

3. ตาข่ายเชือกสำหรับปีน
4. ทางลาดหรือพื้นเอียง
สำหรับเดินขึ้นลง
5. แป้นชู้ตบอล
6. แทรมโบลีน (เบาะตาข่าย
สำหรับสปริงตัว)

อุปกรณ์

1. ลูกบอลขนาดต่างๆ

2. เชือกกระโดด

3. สูลา สูป

4. เบาะกลิ้งตัว

(ใช้กลิ้งตัวไปมา ยังไม่เห็นลีลาโยมมาสติก)

5. CD เพลงเพื่อการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

(หากเป็น VCD หรือ DVD เด็กจะทำท่าตามได้ แต่หากเป็น CD

หรือเทปเพลง ครูอาจสาธิตท่าประกอบ

หรือให้เด็กคิดท่าทางเองก็ได้) เน้นให้เด็ก

ได้เคลื่อนไหวตามจังหวะ ยังไม่เห็น

ลีลาที่สวยงาม

6. ลูกปัดรูปทรงต่างๆ (เส้นผ่านศูนย์กลาง

ไม่ต่ำกว่า 1 เซนติเมตร) เชือกร้อย

แผ่นตารางพลาสติกสำหรับร้อยเชือก

7. หุ่นมือประเภทต่างๆ

(อาจให้เด็กทำหุ่นนี้ได้ง่ายๆ

เป็นการฝึกการใช้เครื่องมือ

เช่น กรรไกร ที่เย็บกระดาษ)

8. กระดาษเล็กๆ ที่เขียนแล้วลบได้ และ
อุปกรณ์ศิลปะ เช่น
สีประเภทต่างๆ

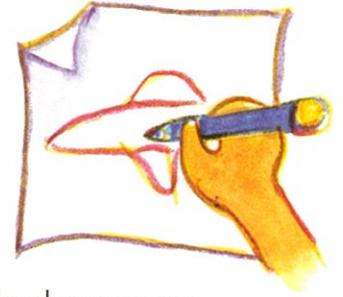
9. ตุ๊กตาพร้อมชุดสำหรับฝึกฝน
การแต่งตัว เช่น ตัดกระดาษ
ผูกเชือกกรองเท้า ผูกโบว์ ฯลฯ

10. ตัวต่อ ไม้บล็อก จิกซอว์

แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านศิลปะ และการสร้างสรรค์

ควบคู่ไปกับพัฒนาการด้านร่างกายและ
การเคลื่อนไหว กล้ามเนื้อละเอียดของเด็ก
ในวัยนี้พัฒนาดีขึ้น ทำให้เด็กสามารถสื่อสาร
สิ่งที่คิดออกมาผ่านการวาด การปั้น

การเคาะจังหวะ

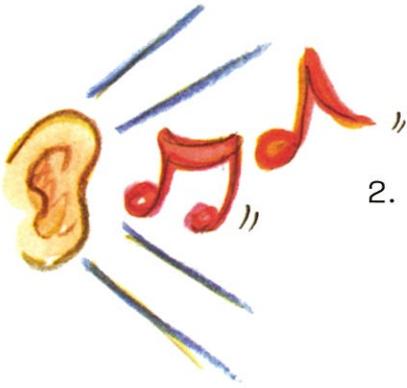

และการแสดงสีหน้า ท่าทาง

กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านศิลปะ และการสร้างสรรค์ของเด็กอาจแบ่งเป็น

1. ศิลปะและการประดิษฐ์ เช่น
การวาด การปั้น การลอกกลาย
การระบายสี การประดิษฐ์ของเล่น
ของใช้ ฯลฯ

2. ดนตรีและนาฏศิลป์ เช่น การร้อง การรำ
การเต้น การฟังเพลง

การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

การแสดงบทบาทสมมติ
 ฯลฯ

สื่อที่เลือกใช้จึงต้องสอดคล้องและครอบคลุม
กิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น ตัวอย่าง เช่น

สื่อและอุปกรณ์ศิลปะ

1. สีน้ำและพู่กันกลม (ขนาดใหญ่เหมาะมือนัก
ชุดแนะนำ 3 ขนาด คือ เบอร์ 5 เบอร์ 9
และเบอร์ 12)
2. สมุดลอกลาย ระบายสี

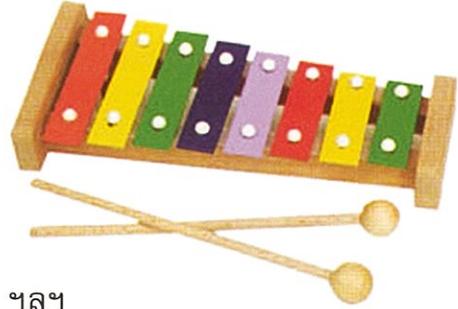
3. สีและกระดาษประเภทต่างๆ เช่น
สีไม้ สีเทียน สีชอล์ก สีเมจิก
กระดาษสี กระดาษวาดเขียน
กระดาษแก้ว กระดาษว่าว
กระดาษลอกลาย ฯลฯ

4. อุปกรณ์ประดิษฐ์ เช่น กาว
กรรไกร (ขนาดเหมาะมือนัก)
ที่เย็บกระดาษ ไหมพรม ฯลฯ
5. ดินสำหรับปั้น
(ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโด)

สื่อและอุปกรณ์ดนตรีและนาฏศิลป์

1. เทป / CD เพลงเพื่อการฟังและการเคลื่อนไหวประกอบเพลง เน้นที่เพลงสำหรับเด็ก (ทั้งไทยและเทศ) และเพลงไทยที่หลากหลาย เช่น เพลงร้องเล่น เพลงพื้นบ้าน เพลงบรรเลง ฯลฯ

2. เครื่องดนตรี (ส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรีประเภท ดี เคาะ เขย่า) เช่น กรับพวง กลอง รำมะนา สามเหลี่ยม ระนาดไม้ 5 เสียง ลูกชัต ฯลฯ

3. เครื่องดนตรีที่ทำขึ้นเอง เช่น ภาชนะเก่า กระป๋องใส่เมล็ดถั่ว ฝักแห้งของพืชบางชนิด ที่เขย่าแล้วเกิดเสียง ฯลฯ

4. ชุดประกอบการแสดง เช่น แถบผ้า ที่คาดศีรษะ ฉากจำลอง ฯลฯ

แนวทางการใช้สื่อประกอบการ จัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา

นอกจากการสื่อสารด้วยภาษากาย ภาษาภาพ และภาษาท่าทางแล้ว เด็กในวัยนี้มีพัฒนาการทางภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสารอย่างรวดเร็วมาก เด็กเริ่มบูรณาการการฟัง การพูด การมองเห็น การอ่าน การวาด การเขียน และการคิด และสื่อสารความคิด ข้อมูล อารมณ์ ออกมาได้เป็นอย่างดี

การเริ่มสอนภาษาในวัยนี้จึงไม่ได้เริ่มที่การสอนหลักภาษาหรือไวยากรณ์ แต่เน้นที่การซึมซับเรื่องราวที่ได้ฟัง เชื่อมโยงสิ่งที่ฟังเข้ากับภาพที่เห็น และเข้าใจเรื่องราวได้โดยตลอด กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากเล่า อยากอ่าน อยากเขียนด้วยตนเอง

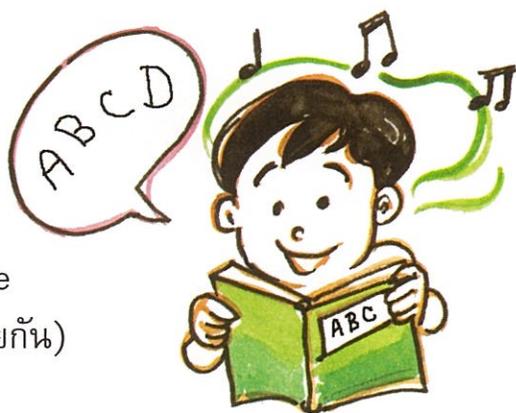

กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาอาจแบ่งเป็น

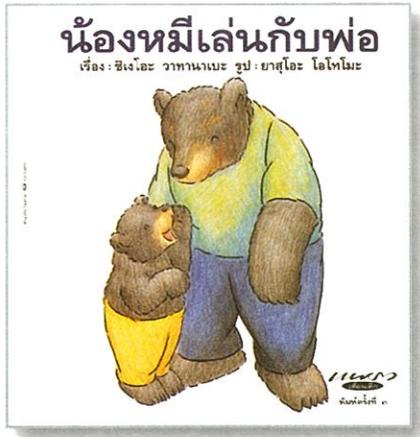

1. ภาษาไทย ประกอบด้วย กิจกรรมการอ่านให้ฟัง การอ่านด้วยกัน กิจกรรมสนุกกับภาษา เช่น การท่องบทร้อยกรอง บทร้องเล่น การฝึกคัดพยัญชนะ การจับคู่บัตรภาพ-บัตรคำ การเล่นเกมบาทสมมติ การทำหนังสือเล่มเล็ก ฯลฯ

2. ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย Story time (อ่านให้ฟัง) Group reading (อ่านด้วยกัน) Fun with English (ฝึกคัดพยัญชนะ เล่นเกมจับคู่ภาพ-คำศัพท์ ร้องเพลง ฯลฯ)

สื่อที่เลือกใช้จึงต้องสอดคล้องและครอบคลุมกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น
ตัวอย่าง เช่น

สื่อภาษาไทย

1. หนังสือสำหรับอ่านให้ฟังและอ่านด้วยกัน
(รายชื่อตัวอย่างหนังสือนำเสนอไว้ท้ายเล่ม)
2. แบบฝึกหัด (ลากเส้นจับคู่ คัด เขียน ตัดแปะ ฯลฯ)

3. เทป/CD เพลง

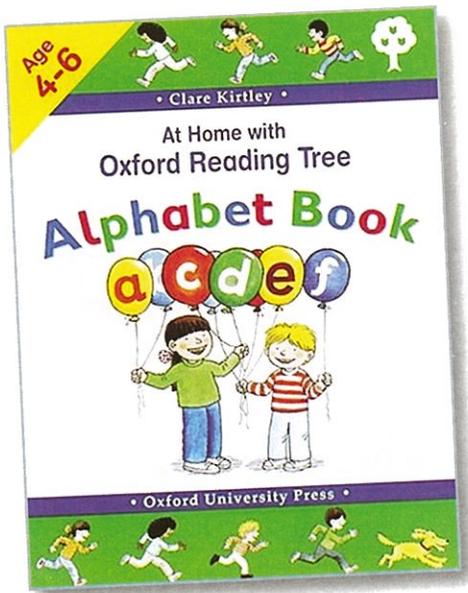
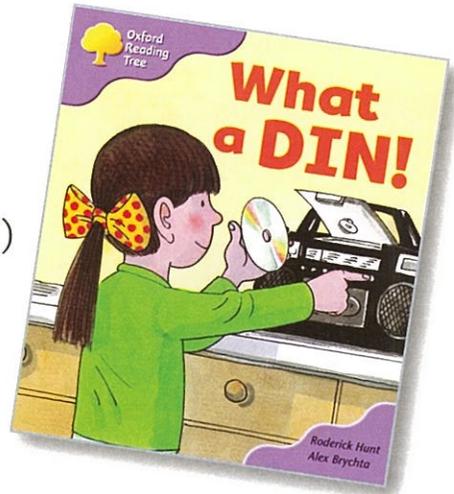
4. บัตรภาพ บัตรคำ ซาร์ตเพลงหรือ
บทร้องเล่น (ทั้งหมดนี้ครูสามารถทำได้)
และกระเป๋าดิน

5. กระดานเคลื่อนที่พร้อมไม้ชี้

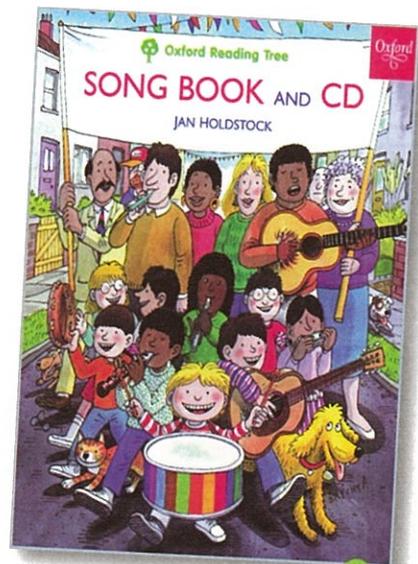
สื่อภาษาอังกฤษ

1. หนังสือ reading ชุด Oxford Reading Trees ระดับ 1 และ 1+ (รายชื่อตัวอย่างหนังสือ นำเสนอไว้ท้ายเล่ม)

2. หนังสือเล่มใหญ่ ชุด Oxford Reading Trees ระดับ 1 และ 1+
3. เทป / CD ชุด Oxford Reading Trees ระดับ 1 และ 1+

4. แบบคัด Alphabets
5. หนังสือเพลงและเทป / CD เพลงภาษาอังกฤษง่ายๆ ทำนองสนุกสนาน
6. บัตรภาพ บัตรคำ ชาร์ตเนื้อเพลง
7. เกมต่างๆ เช่น Bingo Domino Crosswords ฯลฯ

แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิด

เด็กในวัยนี้เข้าใจสิ่งรอบตัว
มากขึ้น และมีจินตนาการ
ซับซ้อนขึ้น การเล่นจึงมี
ความหมายต่อเด็กวัยนี้อย่างยิ่ง
เพราะเป็นการนำตัวเองเข้าไป
สู่สถานการณ์ที่ตนเองสนใจ

การเล่นจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้าง
กระบวนการคิด เป็นการสร้างแรงจูงใจ
ในการเรียนรู้ และเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น
และที่สำคัญ เด็กๆ ได้พัฒนาความสามารถในการ
แก้ปัญหาและการตัดสินใจผ่านการเล่นนี้เอง

กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดอาจแบ่งเป็น

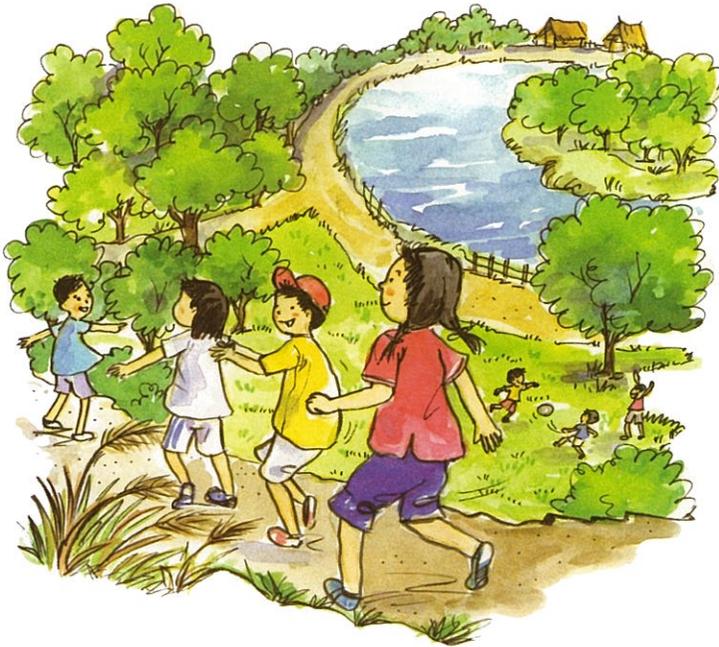
1. กิจกรรมคณิตศาสตร์ปฐมวัย

(Early Math) คือ การฝึกฝนทักษะ

6

การจัดเรียง เปรียบเทียบ จำแนก จัดกลุ่ม
ประมาณการ นับ วัด และทำความเข้าใจ
ความหมายของจำนวนและตัวเลข

2. กิจกรรม

วิทยาศาสตร์ปฐมวัย

(Early Science)

คือ การฝึกฝนทักษะ

การค้นพบตนเอง

ผู้คน สิ่งต่างๆ และ

ธรรมชาติที่อยู่รอบตัว

โดยใช้ประสาทสัมผัส และเครื่องมือง่ายๆ
ผ่านการเล่น การสืบค้น การตั้งคำถาม การคาดเดา
การสำรวจตรวจสอบและการแก้ปัญหา

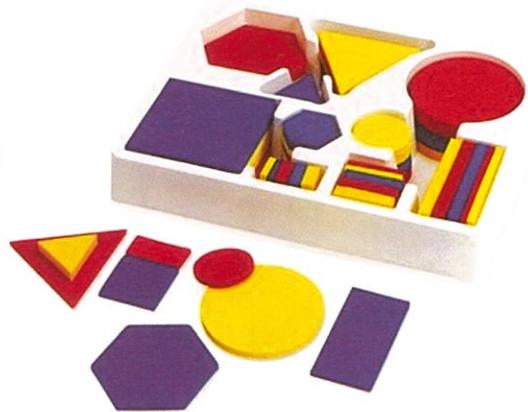
สื่อที่เลือกใช้จึงต้องสอดคล้องและครอบคลุมกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น
ตัวอย่าง เช่น

สื่อและอุปกรณ์คณิตศาสตร์

1. บล็อกไม้รูปทรงต่างๆ
2. ตัวต่อพลาสติกหลากสี

3. ตัวนับ 3 มิติ (จะเป็นอะไรก็ได้
ที่เด็กๆ สนใจ และเป็นสิ่งใกล้ตัวเด็ก
เช่น ตุ๊กตาสีสันสวยงาม
หุ่นยางรูปสัตว์/ตัวการ์ตูน
ผลไม้ตามฤดูกาล/จำลอง ขนม
รถจำลองคันเล็กๆ ฯลฯ)

4. สายวัด

5. บัตรภาพจำนวน และบัตรตัวเลข
6. กระดานแม่เหล็ก และ
ตัวนับติดแถบแม่เหล็ก
7. แบบฝึกหัด (ตัวอย่าง หนังสือของ
สำนักพิมพ์ Pearson Education
หรือ Harcourt)

สื่อและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์

1. แว่นขยายพลาสติกขนาดใหญ่
(เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3.5 นิ้ว)

2. ชุดกระบอบอกตวง ช้อนตวง
ถ้วยตวงพลาสติก

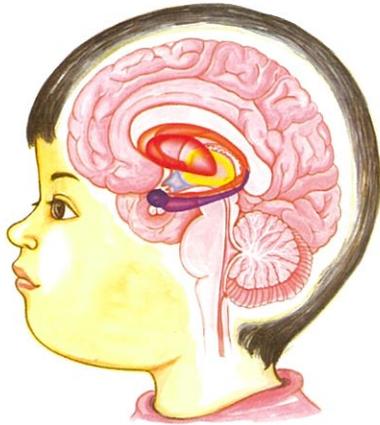
3. ตาชั่ง (แบบ 2 แขน)

4. พืชและสัตว์เลี้ยงจัดไว้ในมุมใดมุมหนึ่งของห้อง เช่น อ่างปลา ไม้ประดับเล็กๆ (หรือหากมีพื้นที่จำกัด อาจจัดไว้ในที่ที่เด็กๆ เข้าถึงได้ตลอดเวลา)

5. แบบเรียนหรือคู่มือกิจกรรม
(ตัวอย่าง หนังสือของสำนักพิมพ์ Pearson Education)

แนวทางการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ
ของเด็กนั้นเกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
สมองมนุษย์ถูกออกแบบมาให้หาทางอยู่รอด
(Survival brain) ในขณะเดียวกันก็
พึงพอใจกับสัมพันธ์ภาพ (Social brain) ด้วย
ซึ่งมองดูผิวเผินอาจจะเป็นลักษณะที่ขัดแย้งกัน
แต่แท้ที่จริงแล้วเป็นธรรมชาติของสมอง
ที่ร่วมกันเสริมสร้างการเรียนรู้

เด็กเล็กๆ ยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง แต่เมื่อเด็กเริ่มมีพัฒนาการ
ด้านอารมณ์และจิตใจ เด็กจะเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้อยู่ในสมดุล
ท่ามกลางสังคมที่ต้องสัมพันธ์กับคนอื่นๆ
รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่อยู่รายรอบ

ยกตัวอย่าง เช่น เด็กหวง
ของเล่น เป็นการตอบสนอง
ความต้องการเล่นของตนเอง
แต่เมื่อเล่นคนเดียวไปนานๆ
อาจเริ่มไม่สนุก เพราะไม่มี
อะไรพลิกแพลง แปลกใหม่

ก็อาจจะโยนของเล่นทิ้งไป ไปเล่นของชิ้นใหม่ แต่หากเด็กเคยมีประสบการณ์
ในการเล่นกับเพื่อน เด็กจะพบว่าเขาได้เรียนรู้วิธีการเล่นที่แตกต่าง และการ
แลกเปลี่ยนก็ทำให้ได้ทำสิ่งใหม่ๆ ที่ต่างไปจากเดิม เด็กจะเริ่มปรับตัว
เข้าสู่สมดุลง่ายๆ รู้จักแบ่งปัน และเรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้อื่นมากขึ้น

เด็กในวัยนี้ยังไม่มีความตั้งใจที่จะ
ทำผิดศีลธรรม การกระทำที่ผิดพลาด
จึงมาจากการทดลอง ดังนั้น ผู้ใหญ่
ต้องไม่ใช่อารมณ์ ไม่กล่าวหาเด็ก
แต่ควรสอนคุณธรรม ระเบียบวินัย
และกฎเกณฑ์ผ่านกระบวนการ
ที่แยบคาย เช่น นิทาน
การเล่น บทบาทสมมติ
และที่สำคัญที่สุด คือ ต้องให้
เด็กอยู่ในบรรยากาศที่อบอุ่น
ปลอดภัย

กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ จะแทรกอยู่ใน
กิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็น

- ❁ การฟังและการอ่านนิทาน
- ❁ การเล่น
- ❁ การทำงานศิลปะ
- ❁ การร้อง เต้น เล่นละคร บทบาทสมมติ
- ❁ การสำรวจ ประดิษฐ์ คิดค้น
- ❁ ฯลฯ

ที่สำคัญคือ ต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น
คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมชั้น เพื่อนในโรงเรียน ผู้ใหญ่ในชุมชน

รวมทั้งให้เด็ก ๆ ได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับสถานที่ วัฒนธรรม ประเพณี
ที่อยู่รอบตัวเด็ก เช่น จัดให้มีการร่วมงานประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น
มีการทัศนศึกษาสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่อยู่ละแวกใกล้เคียง
และออกไปสัมผัสธรรมชาติและความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชน เป็นต้น

สื่อการเรียนรู้ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถนำมาใช้
จัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจได้ทั้งสิ้น

รายชื่อหนังสือที่คัดเลือก
ใช้สำหรับโรงเรียนต้นแบบ BBL
ระดับชั้นอนุบาล

รายชื่อหนังสือที่คัดเลือกใช้สำหรับโรงเรียนต้นแบบ BBL ระดับชั้นอนุบาล

ลำดับ	รายการ	ผู้แต่ง
1	ORT 1 KIPPER:AT SCHOOL	Rod Hunt
2	ORT 1 KIPPER:THE LOST TEDDY	Rod Hunt
3	ORT 1 KIPPER:THE LIBRARY	Rod Hunt
4	ORT 1 KIPPER:THE HAIRCUT	Rod Hunt
5	ORT 1 KIPPER:LOOK OUT!	Rod Hunt
6	ORT 1 KIPPER:GETTING UP	Rod Hunt
7	ORT 1 BIFF AND CHIP:THE APPLE	Rod Hunt
8	ORT 1 BIFF AND CHIP:THE BIG BOX	Rod Hunt
9	ORT 1 BIFF AND CHIP:FETCH!	Rod Hunt
10	ORT 1 BIFF AND CHIP:THE HEDGEHOG	Rod Hunt
11	ORT 1 BIFF AND CHIP:THE STREET FAIR	Rod Hunt
12	ORT 1 BIFF AND CHIP:THE SWING BALL	Rod Hunt
13	ORT 1 FIRST WORDS:THE PANCAKE	Rod Hunt
14	ORT 1 FIRST WORDS:SIX IN A BED	Rod Hunt
15	ORT 1 FIRST WORDS:WHO IS IT?	Rod Hunt
16	ORT 1 FIRST WORDS:FUN AT THE BEACH	Rod Hunt
17	ORT 1 FIRST WORDS:A GOOD TRICK	Rod Hunt
18	ORT 1 FIRST WORDS:FLOPPY FLOPPY	Rod Hunt
19	ORT 1+PATTERNED:AT THE PARK	Rod Hunt
20	ORT 1+PATTERNED:FANCY DRESS	Rod Hunt

ลำดับ	รายการ	ผู้แต่ง
21	ORT 1+PATTERNED:GOOD OLD MUM	Rod Hunt
22	ORT 1+PATTERNED:THE HEADACHE	Rod Hunt
23	ORT 1+PATTERNED:THE PET SHOP	Rod Hunt
24	ORT 1+PATTERNED:PUSH!	Rod Hunt
25	ORT 1+MORE PATTERNED:MAKING FACES	Rod Hunt
26	ORT 1+MORE PATTERNED:GOAL!	Rod Hunt
27	ORT 1+MORE PATTERNED:THE JOURNEY	Rod Hunt
28	ORT 1+MORE PATTERNED:SHOPPING	Rod Hunt
29	ORT 1+MORE PATTERNED:WHO DID THAT?	Rod Hunt
30	ORT 1+MORE PATTERNED:WHAT A MESS!	Rod Hunt
31	ORT 1+FIRST PHONICS:THE ICE CREAM	Rod Hunt
32	ORT 1+FIRST PHONICS: CAN YOU SEE ME?	Rod Hunt
33	ORT 1+FIRST PHONICS:GOOD DOG	Rod Hunt
34	ORT 1+FIRST PHONICS:THE MUD PIE	Rod Hunt
35	ORT 1+FIRST PHONICS: WHAT A DIN!	Rod Hunt
36	ORT 1+FIRST PHONICS:SEE ME SKIP	Rod Hunt
37	ORT 1+FIRST SENTENCES:HIDE AND SEEK	Rod Hunt
38	ORT 1+FIRST SENTENCES:REDS AND BLUES	Rod Hunt
39	ORT 1+FIRST SENTENCES:BIG FEET	Rod Hunt
40	ORT 1+FIRST SENTENCES:LOOK AT ME	Rod Hunt
41	ORT 1+FIRST SENTENCES:GO AWAY FLOPPY	Rod Hunt
42	ORT 1+FIRST SENTENCES:KIPPER’S DIARY	Rod Hunt

ลำดับ	รายการ	ผู้แต่ง
43	ORT 1+MORE FIRST SENTENCES:WHAT DOGS LIKE	Rod Hunt
44	ORT 1+MORE FIRST SENTENCES:GO AWAY,CAT	Rod Hunt
45	ORT 1+MORE FIRST SENTENCES:GO ON,MUM	Rod Hunt
46	ORT 1+MORE FIRST SENTENCES:LOOK AFTER ME	Rod Hunt
47	ORT 1+MORE FIRST SENTENCES:PRESENTS FOR DAD	Rod Hunt
48	ORT 1+MORE FIRST SENTENCES:TOP DOG	Rod Hunt
49	ORT 1 BIG BKS KIPPER PACK OF 6	Rod Hunt
50	ORT 1+ BIG BKS FIRST SENTENCE PACK OF 6	Rod Hunt
51	ORT 1 BIG BKS KIPPER PACK OF 6	Rod Hunt
52	Let's sing a song Magic Land + CD	กรมวิชาการ
53	เจ้าต่างหมาดี	บุญเจิด แก้วกระจ่าง
54	แว่วเสียงเธอ	อภิวรรณ วีระสมิทธิ
55	ไม้อ่อนนุ่มตัดได้ตั้งใจ พร้อม CD	พรพีไล เลิศวิชา
56	ขับขานบทเพลง บรรเลงบทกลอน พร้อม CD	พรพีไล เลิศวิชา
57	ดอกสร้อย ก ไก่	พรพีไล เลิศวิชา
58	ลำเนียงเสียงสัตว์	พรพีไล เลิศวิชา
59	คุณดาหนวดยาว	ชีวัน วิสาสะ
60	คุณฟองนักแปร่งพิน (ชุดหนูน้อยกฟิ่ง)	ชีวัน วิสาสะ
61	มดลิปตัว	ชีวัน วิสาสะ
62	มาเล่นด้วยกันนะ	พรอนงค์ นิยมคำ
63	มือของฉัน	ฐะปะนีย์ นาครทรรพ
64	ฉันตัวกลม (ชุดรูปทรงแสนสนุก)	พัชรี มีสุคนธ์

ลำดับ	รายการ	ผู้แต่ง
65	สี่เหลี่ยมทรรษา (ชุดรูปทรงแสนสนุก)	พัชรี มีสุคนธ์
66	บ้านฉันสบายดี (คุณหนูเริ่มเรียน)	พัชรี มีสุคนธ์
67	น้องหมีเล่นกับพ่อ	ชิงเิงโอะ วาทานาเบะ/ พรอนงค์ นิยมคำ
68	น้องหมีขี้เป็นนะ	ชิงเิงโอะ วาทานาเบะ/ พรอนงค์ นิยมคำ
69	น้องหมีมอมแมม	ชิงเิงโอะ วาทานาเบะ/ พรอนงค์ นิยมคำ
70	น้องหมีสร้างบ้าน	ชิงเิงโอะ วาทานาเบะ/ พรอนงค์ นิยมคำ
71	วันนี้สีอะไร	วิหัย รอดจ่าย
72	หนูมากับหนูมี	สมใจ ทิพย์ชัยเมธา
73	เจ้าตัวเล็ก	ไทมัส สเวนสัน
74	เห็นแม่ฉันไหม	ผศ.วิชญ์ สุวรรณเพิ่ม
75	แข่งกันตด : นิทานภาพพื้นบ้านเกาหลี	ทรายกับดาว : แพล
76	กระตุ๊กกระต๊ากกระต๊อกระต๊าก	เกริก ยุ้นพันธ์
77	กูริกับกูระ	ริเอโกะ นาคางาวะ
78	ความรักของแม่ไก่	ณรงค์ อิ่มเย็น
79	งามดอกไม้	อภิวรรณ วีระสมิทธิ์
80	ชีวิตสัตว์ชวนศึกษา	อภิวรรณ วีระสมิทธิ์
81	ชุดหนูอยากรู้: ตด	TARO GOMI/ พรอนงค์ นิยมคำ
82	ชุดหนูอยากรู้: อี	TARO GOMI/ พรอนงค์ นิยมคำ

ลำดับ	รายการ	ผู้แต่ง
83	ชิมชองลูกสาวกตัญญู	ไชรกเกกูรี เขียน/ ทรายกับดาว: แปล
84	ดาวจอมชน (ทำไมดวงดาวกะพริบแสง)	ไชยซังสูง
85	ดาวลูกไก่	นภดล สังข์ทอง
86	ต้นไม้ใกล้ตัว เล่ม 1	ปรีดา ปัญญาจันทร์
87	นิทานชาดก: กรรมของกา	ชิงโอะ วาทานาเบะ/ พรอนงค์ นิยมคำ
88	นิทานชาดก: กิ่งก่าเพื่อนรัก	ผศ.สมจิตร วัฒนคุลัง
89	นิทานชาดก: ช้างกลับใจ	ผศ.สมจิตร วัฒนคุลัง
90	นิทานชาดก: ตัดเสเปียง	บุษบง ไควินทร์
91	นิทานชาดก: นกกระจาบ	บุษบง ไควินทร์
92	นิทานชาดก: บุษไฟ	บุษบง ไควินทร์
93	นิทานชาดก: ม้าพิการ	ผศ.สมจิตร วัฒนคุลัง
94	นิทานชาดก: หนึ่งราชสีห์	บุษบง ไควินทร์
95	นิทานชาดก: หอกเล่มที่ห้า	บุษบง ไควินทร์
96	ป ปลาตากลม	สมหวัง กาญจนะ
97	ปักชาน่าสนใจ	อภิวรรณ วีระสมิทธิ
98	พระจันทร์เจ้าขา	สมใจ ทิพย์ชัยเมธา
99	ยายเข้ากลืนช้าง	สัตตา ดวงแก้ว
100	สัตว์ที่ฉันรู้จัก	วินัย รอดจ่าย
101	หลวงตาของวีระ	อภิวรรณ วีระสมิทธิ
102	หัวผักกาดยักษ์	อเล็กเซ ตอลสตอย; ชูเรียว ซาโต้/ พรอนงค์ นิยมคำ

รายชื่อสื่อการเรียนรู้ที่คัดเลือกใช้สำหรับโรงเรียนต้นแบบ BBL ระดับชั้นอนุบาล

ลำดับ	รายการ
1	จัมโบ้บล็อก 110 ชิ้น
2	บ้านคุณหนูรวมเฟอร์นิเจอร์และตุ๊กตาพ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว
3	ชุดห้องอาหารสไตล์ใหม่
4	ชุดห้องนั่งเล่นสไตล์ใหม่
5	ชุดห้องนอนสไตล์ใหม่
6	ตุ๊กตาคุณตา
7	ตุ๊กตาคุณยาย
8	ABC Touchy Blocks
9	กรับกรุ่งกริ่ง 4 คู่
10	กลองยาวเด็กเล็ก
11	ฉาบ 7”
12	ระนาดไม้ 7 เสียง
13	กังสดาล (สามเหลี่ยม)
14	ลูกขัด
15	ชุดโยนห่วงแกนโบลิ่ง
16	ตุ๊กตาทายางจำลอง: ชุดสัตว์ทะเล
17	ตุ๊กตาทายางจำลอง: ชุดสัตว์ป่า
18	ตุ๊กตาทายางจำลอง: ชุด แมลง
19	ตุ๊กตาทายางจำลอง: ชุดไดโนเสาร์
20	ตุ๊กตาทายางจำลอง: ชุดเลื่อยคัลลาน
21	Colors Clowns (เกมการผสมสี)
22	Geimino (ชุดฝึกหาความสัมพันธ์ของรูปทรง)

ลำดับ	รายการ
23	Match the Opposites (จิ๊กซอต่อภาพตรงข้าม)
24	Totty Tiles (เกมฝึกเรื่องรูปทรง-สี)
25	Triple Try (เกมรูปทรง 3 มิติ)
26	แว่นขยาย เลนส์เส้นผ่าศูนย์กลาง 3 นิ้ว
27	โถรงบดยา 10 ซม.
28	กระบอกตวงพลาสติก 10, 25, 50, 100 ML
29	ช้อนตวงอลูมิเนียม (1/4 ช้อนชา 1/2 ช้อนชา 1 ช้อนชา 1/2 ช้อนโต๊ะ 1 ช้อนโต๊ะ)
30	ถ้วยตวงพลาสติก (1/4 ถ้วย 1/3 ถ้วย 1/2 ถ้วย 1 ถ้วย)
31	สายวัด
32	จิ๊กซอว์ 10-100 ชิ้น
33	หุ่นมือ
34	ชุดอุปกรณ์สำหรับเล่นทราย อาทิ คราด ตะแกรง ที่ตัก
35	เบาะสำหรับกิ้งตัว ม้วนตัว (วิชาการเคลื่อนไหว)
36	อุปกรณ์/เครื่องเล่นสำหรับฝึกทักษะปีนและเต่ง (วิชาการเคลื่อนไหว)
37	อุปกรณ์ศิลปะ อาทิ พู่กันเบอร์ต่างๆ และ สีชนิดต่างๆ
38	เกมบันไดงู
39	ชั้นหนังสือแบบวางเรียงให้หน้าปกหนังสือหันหน้าออกได้ประมาณ 20 เล่ม
40	ซีดี "ชมสวน" บทเพลงเพื่อเด็ก (เสถียรธรรมสถาน)
41	ซีดีอนุบาลอินเตอร์ (บ้านद्रุณบทเพลง)
42	วีซีดีทำเต็น ก.ไก่สอนน้อง (บ้านद्रุณบทเพลง)
43	วีซีดีทำเต็นอนุบาลอินเตอร์ (บ้านद्रุณบทเพลง)
44	วีซีดีนาฏศิลป์เด็ก ชุดที่ 40-43 (บริษัท ศรีเอทมีเดีย สตูดิโอ จำกัด)
45	แบบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ (Mathematics Scott Forestman K1)
46	แบบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ (Science Scott Forestman K1)

